

สารบัญ

คำนำ	3
บทนำ	5
บทที่ 1 ความสะอาด	
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัย	8-11
บทที่ 2 การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์	12-21
บทที่ 3 การจัดท่าน้ำสะอาด	22-35
บทที่ 4 สั่วมถูกสุขลักษณะ	36-41
บทที่ 5 ระบบบำบัดน้ำเสีย	42-50
บทที่ 6 การจัดการขยะมูลฝอย	51-58
บทที่ 7 เมรุริมลพิช	59-64
บทที่ 8 การดูแลรักษาโบราณสถาน	65-71
ภาคผนวก	73
เอกสารอ้างอิง	88

สารบัญรูปภาพ/สารบัญตาราง

บทที่ 1 ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัย

- รูปที่ 1.1 แสดงบริเวณภายในสถานที่สะอาด และเป็นระเบียบ
- รูปที่ 1.2 แสดงบริเวณภายในสถานที่ไม่สะอาด
หรือไม่เป็นระเบียบ

บทที่ 2 การปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์

- รูปที่ 2.1 ตัวอย่างสวนที่จัดในขนาดเนื้อที่ 1.25×2.50 เมตร
- รูปที่ 2.2 เป็นสวนที่จัดในขนาดเนื้อที่ 1.50×2.50 เมตร
- รูปที่ 2.3 เป็นสวนที่จัดในขนาดเนื้อที่ 2×2.50 เมตร
- รูปที่ 2.4 เป็นสวนที่จัดในขนาดเนื้อที่ 3×3 เมตร
- รูปที่ 2.5 รูปแบบการประยุกต์การจัดสวนในมุมต่างๆ
- รูปที่ 2.6 ติดป้ายชื่อต้นไม้
- รูปที่ 2.7 การทำคัลยกรรมต้นไม้
- รูปที่ 2.8 การจัดภูมิทัศน์บริเวณทางเดิน

บทที่ 3 การจัดท่าน้ำสะอาด

- รูปที่ 3.1 กระบวนการผลิตน้ำประปาของระบบประปาดาลขนาดกลาง
- รูปที่ 3.2 ตัวอย่างถังกรองสนิมเหล็ก
- รูปที่ 3.3 ตัวอย่างถังน้ำใส่พร้อมป้ายบอกปริมาณน้ำ
- รูปที่ 3.4 ตัวอย่างหอถังสูง
- รูปที่ 3.5 กระบวนการผลิตน้ำประปาของระบบประปาผิดน้ำ

- รูปที่ 3.6 ตัวอย่างระบบถังตกตะกอน
- รูปที่ 3.7 ตัวอย่างถังกรองน้ำผิวดิน

บทที่ 4 ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ

- รูปที่ 4.1 ส่วนประกอบของส้วม
- รูปที่ 4.2 ลักษณะของหัวส้วมแบบใช้น้ำ
- รูปที่ 4.3 รูปร่างและส่วนประกอบของถังเกราะะ(Septic tank)

บทที่ 5 ระบบบำบัดน้ำเสีย

- รูปที่ 5.1 กระบวนการบำบัดน้ำเสียในสถานี
- รูปที่ 5.2 ลักษณะของบ่อชีม
- รูปที่ 5.3 ตำแหน่งบ่อชีม
- รูปที่ 5.4 บ่อดักไขมัน

บทที่ 6 การจัดการขยะมูลฝอย

- รูปที่ 6.1 ผังแสดงการจัดการมูลฝอยและองค์ประกอบของมูลฝอย
- รูปที่ 6.2 ถังหมักมูลฝอยแบบถังหมุน
- รูปที่ 6.3 ขั้นตอนการทำน้ำหมักชีวภาพ
- รูปที่ 6.4 รูปแบบถังน้ำหมักชีวภาพ
- รูปที่ 6.5 ตัวอย่างเตาเผาขนาดเล็กสำหรับสถานี
- รูปที่ 6.6 รูปแบบอาคารรวมมูลฝอย

บทที่ 7 เมรุไรมลพิษ

- รูปที่ 7.1 เตาเผาพิริเมลพิษ
- รูปที่ 7.2 รูปแบบเมรุเผาพิษ
- รูปที่ 7.3 มลพิษทางอากาศจากการเผาพิษ
- รูปที่ 7.4 ลักษณะเตาเผาพิษและระบบควบคุมการทำงาน
- รูปที่ 7.5 รูปแบบเตาเผาพิษแบบ 2 ห้องเผาที่เหมาะสม

บทที่ 8 การดูแลรักษาโบราณสถาน

- รูปที่ 8.1 ตัวอย่างโบราณสถานในพุทธศาสนา
- รูปที่ 8.2 ตัวอย่างโบราณสถานในศาสนาอิสลาม
- รูปที่ 8.3 ตัวอย่างการทำลายโบราณสถานและโบราณวัตถุที่เกิดจากความไม่ตั้งใจ
- รูปที่ 8.4 ตำแหน่งห้องสุขา และที่ตั้งของที่ไม่เหมาะสม

ตารางที่ 3.1	ปริมาตรน้ำและน้ำหนักของปูนคลอรีนที่ใช้ในการเตรียมสารละลายน้ำคลอรีนที่ความเข้มข้น 5,000 มิลลิกรัม/ลิตร	28
ตารางที่ 5.1	แสดงลักษณะดินสัมพันธ์กับอัตราการซึมโดยประมาณ	48

คู่มือการดำเนินงาน การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานที่

พิมพ์ครั้งที่ 1 : จำนวน 5,000 เล่ม

ISBN : 974-9632-91-5

BSTI DEPT. OF SCIENCE SERVICE
สำนักงานสมุดฯ กรมวิทยาศาสตร์บริการ

1110004839

ที่ปรึกษา

ดร.มนติพิย์ ศรีวัฒนา ทابุกานอน

ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายชาตรี ชัยประลิทธี

อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
นางพรพิพิย์ ปันเจริญ

รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
นางสุวรรณा เตียร์สุวรรณ

ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสม

363-739

เลขหน้า	๙/๑ ๒๕๕๑
เลขทะเบียน	๑๕๖๘๖
วันที่	๙/๗/๘๗๕๕ 96901

คณะกรรมการ

นายสมพจน์ เตชะมีนา

วิศวกร 7 ว.

นางวรรณรัตน์ ประชาเกษม

วิศวกร 7 ว.

นางสาววรรณคณา พรรณรัตน์คลีปป์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6 ว.

นายสมชาย แตงลันต์

นายช่างโยธา 6

นายชำนาญ น้อยบำรุง

นายช่างโยธา 6

นายชัชชัย ໂທປັນຍາ

วิศวกร 5

นางสาวอัจฉรา ภู่ประเสริฐ

วิศวกร 5

นายลิทธิชัย นำทิพย์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

นางสาวสมจิตรา อ่องใจงาม

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

นายอมรพงศ์ ทองภักดี

นักศึกษาฝึกงาน

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย

กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
49 พระราม 6 ซอย 30 ถนนพระรามที่ 6 เขตพญาไท
กรุงเทพฯ 10400 โทร 0-2278-8400-19

สำเนาที่ออกโดยมูลนิธิสารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไทย